

๒๕๖๘

การประเมินความเสี่ยงการ ทุจจริตใน
ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ข้องกับสินบนประจำปี
งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกันการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริการงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันและทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส

สารบัญ

	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	๓
๗. มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	๑๐

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้ เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็น มาตรการป้องกันการ ทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการ รับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะ เป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในภาครัฐ ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน
องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Active)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม
ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

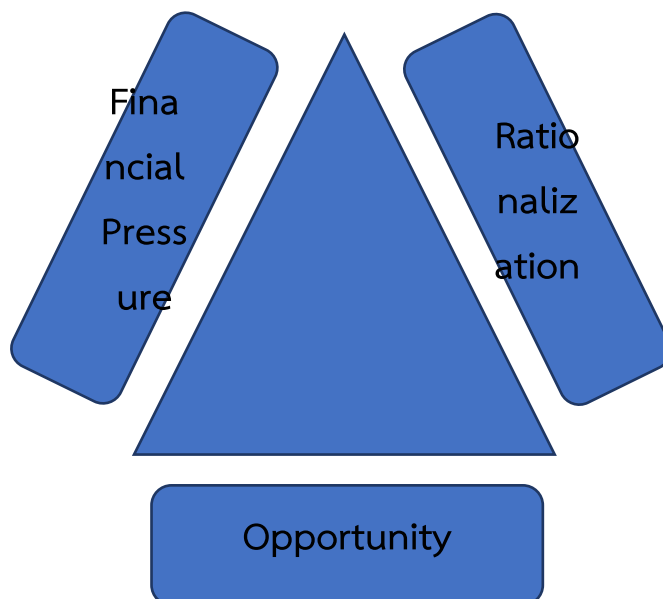
หลักการที่ ๑๖ ติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ
เหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function(มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส แบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ

การจัดซื้อจัดจ้าง

การบริหารงานบุคคล

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และ จัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ(Impact) เพื่อจัดลำดับความเสี่ยง รวมทั้งออกแบบแนวทางหรือมาตรการจัดการความเสี่ยงต่อไป

๖.๑ การระบุความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ได้สรุปเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลการระบุความเสี่ยงภายในหน่วยงาน ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้มีทั้ง ความเสี่ยงที่มาจากปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว (Know Factor) และปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (Unknow Factor)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor) และ (Unknow Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยง	
	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต (Know Factor)	(Unknow Factor)
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร	✓	
๑.๒ พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของหน่วยงานเป็นตัวแทนการยื่นคำขอจดทะเบียนในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ		✓
๑.๓ การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
๑.๔ การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์		✓
๑.๕ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	✓	
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ		
๒.๑ การออกระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓
๒.๒ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงานร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนาเข้าไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน	✓	
๒.๓ใช้อำนาจในการแจกจ่ายจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกผลประโยชน์ในภายหลัง		✓
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง		
๓.๑ ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้างมีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน	✓	
๓.๒ การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง		✓
๓.๓ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	✓	
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล		
๔.๑ การรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อเลื่อนตำแหน่ง/เลื่อนระดับ/ต่อสัญญาจ้าง ข้าราชการ พนักงานจ้าง	✓	
๔.๒ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน	✓	

๖.๒ การประเมินสถานะความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ดำเนินการวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสี เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสี

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางประเมินสถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต				
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร				✓
๑.๒ พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของหน่วยงานเป็นตัวแทนการยื่นคำขอจดทะเบียนในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ		✓		
๑.๓ การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
๑.๔ การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์	✓			
๑.๕ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน				✓
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
๒.๑ การออกระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน	✓			
๒.๒ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน			✓	
๒.๓ ใช้อำนาจในการแจกจ่ายจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกผลประโยชน์ในภายหลัง	✓			

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง				
๓.๑ ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้างมีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓		
๓.๒ การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง		✓		
๓.๓ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา				✓
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล				
๔.๑ การรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อเลื่อนตำแหน่ง/เลื่อนระดับ/ต่อสัญญาจ้าง ข้าราชการ พนักงานจ้าง	✓			
๔.๒ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน				✓

๖.๓ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม

ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานได้นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่าดังนี้

๑. ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของSHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียStakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่าย เพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น		ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
	ขั้นตอนหลัก MUTS	ขั้นตอนรอง SHOULD	๑	๒	๓	
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต						
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร	๓				๓	๙
๑.๒ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	๒			๒		๔
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ						
๒.๑ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน	๒				๓	๒
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง						
๓.๑ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	๓				๓	๙
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล						
๔.๑ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน	๓				๓	๙

๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานได้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากประสิทธิผลหรือคุณภาพการจัดการของหน่วยงานกับ ความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง ซึ่งจะต้องอยู่ในระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) เท่านั้น โดยค่าคะแนนจากการประเมินจะเป็นดังนี้

ประสิทธิภาพ การควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ การควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๓
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

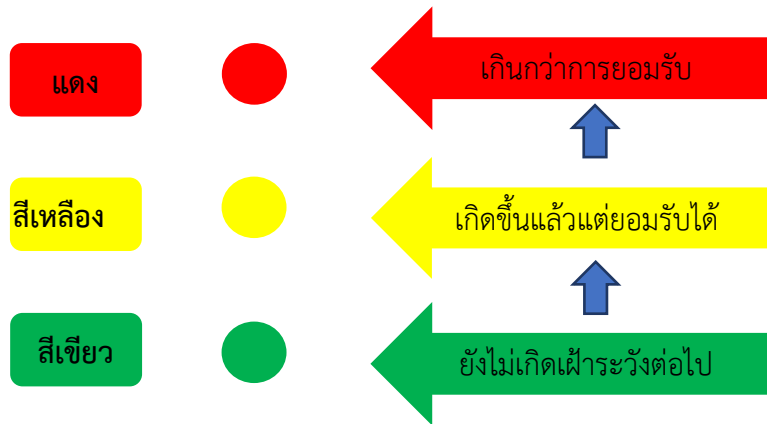
การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยง การทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปาน กลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต				
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้ง สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสม อาหาร	พอใช้		✓	
๑.๒ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่าน มาตรฐาน	ดี		✓	
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
๒.๑ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของ ผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดย มีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน	พอใช้		✓	
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง				
๓.๑ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การ เลี้ยรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ ให้กับคู่สัญญา	พอใช้		✓	
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล				
๔.๒ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลก กับการบรรจุเข้าทำงาน	พอใช้		✓	

- ✓ **สถานะสีเขียว:** ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- ✓ **สถานะสีเหลือง:** เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง
- ✓ **สถานะสีแดง:** เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง

๗. มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกันการทุจริต) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือเกิดการทุจริตขึ้นในองค์กร

หน่วยงานได้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง และระดับค่อนข้างสูง มากำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในแต่ละความเสี่ยง รายละเอียดดังนี้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	สถานะ (ระดับ) ความเสี่ยงการทุจริต			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
		เขียว	เหลือง	แดง	
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาต จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือ สถานที่สะสมอาหาร		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติ หน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการ และประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งแจ้งบุคลากร ทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด - จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานด้านจริยธรรม อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ (Do's & Don'ts) เพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ - ในการไปปฏิบัติหน้าที่ เช่น การตรวจสอบสถานที่เพื่อพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ ห้ามเจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ให้ปฏิเสธการรับทุกกรณี - ผู้บังคับบัญชาให้มีการควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ - จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินงาน และ ระยะเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน มีมาตรฐานเดียวกัน - จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชน แสดงขั้นตอนการให้บริการ หลักเกณฑ์ วิธีการระยะเวลาการดำเนินการ รวมทั้งเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ประชาชน สามารถตรวจสอบการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	สถานะ (ระดับ) ความเสี่ยงการทุจริต			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
		เขียว	เหลือง	แดง	
๑. ความเสี่ยงการทุจริต ที่เกี่ยวข้องกับการ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๑.๒ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอ เพื่อตรวจผ่าน		✓		<ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยกำชับให้บุคลากรในสังกัดทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกระบวนการงาน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนด ควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างเคร่งครัด - จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต บทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ที่ทุจริตอย่างจริงจัง
๒. ความเสี่ยงการทุจริต ในการใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	๒.๑ การเข้าตรวจหรือเยี่ยม สถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมี เจตนา นำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษ ราย เดือน		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการและประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด - จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานด้านจริยธรรม อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ (Do's & Don'ts) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ - ในการไปปฏิบัติหน้าที่ เช่น การตรวจสถานที่เพื่อพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ ห้ามเจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ให้ปฏิเสธการรับทุกกรณี - จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต บทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ที่ทุจริตอย่างจริงจัง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	สถานะ (ระดับ) ความเสี่ยงการทุจริต			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
		เขียว	เหลือง	แดง	
๓. ความเสี่ยงการทุจริต ในการจัดซื้อจัดจ้าง	๓.๑ มีการให้สินบน/ของขวัญ/ สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะ นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการ และประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด - จัดทำประกาศในการจัดซื้อจัดจ้าง/สัญญาจ้าง กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเงื่อนไขว่า หากพบว่าผู้เสนอราคา/คู่สัญญา/คนกลาง/มีการฝ่าฝืนในการกระทำการทุจริตในการจ่ายสินบนถือว่าเป็นความผิดอาญาทั้งผู้ให้และผู้รับ - ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ส่งเสริมการดำเนินการให้เกิดความโปร่งใสในทุกขั้นตอนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดย เปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมทุกรูปแบบ - ให้หัวหน้าหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรณีปล่อยปะละเลยให้ถือเป็นความผิดทางวินัย - จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตบทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะ เรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ที่ทุจริตอย่างจริงจัง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	สถานะ (ระดับ) ความเสี่ยงการทุจริต			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
		เขียว	เหลือง	แดง	
๔. ความเสี่ยงการทุจริต ในการบริหารงานบุคคล	๔.๑ การเรียกรับเงิน/ ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการ บรรจุเข้าทำงาน		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สิ้นน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการ และประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด - มีการประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสอบคัดเลือกโดยเปิดเผยทุกขั้นตอน - จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตบทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะ เรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ที่ทุจริตอย่างจริงจัง